

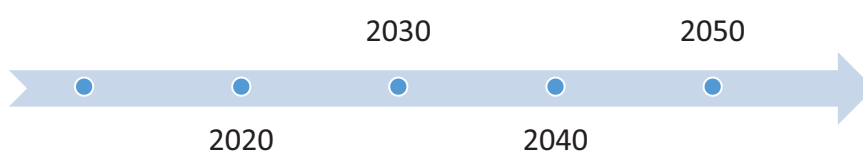

Energiåtervinning från avfall

i två tidsperspektiv

Förutsättningar för energiåtervinning förändras i både ett kort och ett långt tidsperspektiv. I ett framtida samhälle med en cirkulär ekonomi, nyttjas tillgängliga resurser till fullo för en effektiv och resurssnål produktion och energiförsörjning. Utgångspunkten för energiåtervinning från avfall kommer att förändras i takt med att resurshushållning, avfallsförebyggande, materialåtervinning och återtillverkning blir en större del av cirkulära flöden.

I det korta perspektivet finns skärpningar av mål och förnyad lagstiftning inom avfalls- och energiområdet som redan påverkar verksamheter och dess utövare. För att på bästa sätt kunna förbereda och driva verksamheten, behövs kunskap om båda perspektiven.

Nya mål till 2030

- I februari 2018 nåddes en överenskommelse om EUs paket för cirkulär ekonomi. Den största förändringen i Europa är kraftigt minskad deponering till max 10 % år 2035. För Sverige innebär det bland annat skärpta mål för materialåtervinning, krav på separat insamling av vissa matavfall och textilier.
- Hantering av bottenaska genom en ny klassificering av askor vid skärpning CLP (med avseende på HP14-ekototoxicitet)
- Vad innebär beslutet om en minskning av volymerna inom handeln med utsläppsrätter?
- Användning av avfall med en fossil andel plast som bränsle i fjärrvärmesystemen
- Skatt på EÅ (vilande, men inte borta)
- Avfallsförbränningens totala ekonomi i olika scenarier

Vägen mot cirkulär ekonomi och resurshushållning

I en cirkulär ekonomi minimeras resursuttag och material och resurser cirkulerar.

Avsikten är att energiåtervinning löser frågan med avfall som inte kan eller får återanvändas. Idag är gränsen för vad som är återvinningsbara fraktioner inte tydlig och utveckling med mer kunskap behövs ur ett tekniskt, miljömässigt, hygieniskt, juridiskt och ekonomiskt perspektiv.

Intressanta frågor blir då t.ex.;

- Konsumtionsmönster, grad av resurshushållning, delningsekonomi och cirkulära flöden. Enbart rejekt.
- Teknik för avfallsbehandling / insamling / digitalisering
- Flöden och behandling: Grad av lokala, nationella eller internationella?

Nationella, regionala och lokala scenarier med bland annat frågorna ovan.

Max 10 % deponering inom EU år 2035 – enorma utmaningar och mer behov av energiåtervinning?

Under våren 2018 godkändes förändringar i avfallsdirektivet och paketet för en cirkulär ekonomi.

De nya förslagen innebär bland annat: 10 % deponering senast år 2035; 50 % materialåtervinning av hushållsavfall år 2020 och därefter ökning av målet med 5 % vart femte år; införandet av mått om verklig återvunnet material istället för idag insamlat till återvinning; obligatorisk separat insamling av matavfall år 2023, samt textilavfall år 2025.

EUs skärpta mål och minskad deponering innebär en enorm omställning, där vissa länder skall gå från nära 100 % deponering av hushållsavfall till 10 % år 2035. Storbritannien har redan meddelat att de kommer att överlämna förslagen till brittisk lag när de lämnar EU. Det är för att cirkulär ekonomipaket väntas bli godkänt före Brexit.

Under en pågående omställning är vår bedömning att det kommer att finnas avfall som inte förebyggs eller cirkuleras, eller sorteras till annan behandling. Därmed kvarstår energiåtervinning för de fraktioner som inte tas om hand på annat sätt.

Hantering av bottenaska

Ny klassning av avfall inom CLP-förordningen påverkar klassning av askor, där bottenaska kan klassas som farligt avfall. Att klassa askor och liknande avfall korrekt är mycket svårt, eftersom den kemiska formen är mycket komplicerad.

Dyrare inköp av utsläppsrätter

Parlamentet och ministerrådet har beslutat att begränsa antalet tillgängliga utsläppsrätter inom EU:s handelssystem samt annullera delar av de lagrade utsläppsrätterna. Priset kan öka från idag 8-10 € till över 30 € år 2030, spår analytiker.

Plast (vissa fraktioner) – en internationell Svarte Petter, som ingen vill ha

Användningen av plast och mängden plast som sätts på marknaden ökar stadigt, liksom mängden plastavfall. Flera fraktioner plastavfall får inte återvinnas på grund av innehåll av vissa kemikalier. Andra fraktioner efterfrågas inte som sekundär råvara på grund av högt ställda krav på kvalitet och spårbarhet. Plastavfall går därför till stor del i restavfallet till energiåtervinning eller som bränsle till cementindustrin.

Förbränning av plast skall minimeras, för att begränsa utsläpp av koldioxid. Efterfrågan på fossilfritt producerad fjärrvärme ökar och energiföretagen har en utmaning med fossilandelen i bränslet, som idag nästan enbart kommer från plast. Plastavfall blir därmed "Svarte Petter" som ingen vill ha.

Omställning för cirkulära flöden – energiåtervinning av rejekt har en naturlig plats

Övergången till en cirkulär ekonomi, där avfall i princip inte uppstår, kräver en djupgående omställning av hela samhällsstrukturen: från beteende och normer till resursuttag, ekonomiska mätetal och juridik. Det framgår av forskningen. Statistiken visar därtill att resursuttagen ökar och att vi genererar ökande mängder avfall.

I vilken mån som omställningen får genomslag och på sikt påverkar konsumtionsmönster och avfall studeras vidare i scenarioform.